

T.C.
HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :Z-19809844-610- **5025993**
Konu :7/47217 Esas Sayılı Soru Önergesi

22.09/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/47217

İlgi : 03/08/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04- 1907461 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan Gaziantep Milletvekili Sayın Melih MERİÇ'e ait yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bakanlığımız tarafından hazırlanan cevap metni ektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Bakan

Ek: Önerge Cevabı

7/47217 Esas Sayılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı Cevap Metni

Sayın Melih MERİÇ, öncelikle şahsıma yönelik olarak Bakanlığımıza sunduğunuz yazılı soru önergeniz için teşekkür ederim.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde Kanuna ekli (I) sayılı listedeki malların ithalatçıları veya rafineriler dâhil imal edenler tarafından teslimi ile özel tüketim vergisi (ÖTV) uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışı bir defaya mahsus olmak üzere ÖTV'ye tabi tutulmuştur. Bununla birlikte, 4760 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde; Cumhurbaşkanının, topluca veya ayrı ayrı olmak üzere; (I) sayılı listede yer alan veya maddenin beşinci fıkrası uyarınca yeniden belirlenen maktu vergi tutarlarını, her bir mal itibarıyla söz konusu listede yer alan veya yeniden belirlenmiş sayılan en yüksek vergi tutarının beş katına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, bu sınırlar içinde mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit etmeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır. Söz konusu yetki kapsamında, 4/3/2026 tarihli ve 10995 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının eki Karar uyarınca, uluslararası petrol fiyatları veya döviz kurlarına bağlı olarak meydana gelebilecek artışların ülkemizdeki akaryakıt fiyatları üzerindeki etkisini sınırlandırmak ve bu suretle üreticiler ve nihai tüketiciler üzerindeki mali yükü azaltmak amacıyla 4760 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı listede yer alan bazı mallar (benzin, motorin ve LPG) bakımından eşel-mobil sistemi 5/3/2026 tarihinden itibaren geçici olarak yeniden devreye alınmıştır.

Öte yandan, 12/8/2026 tarihli ve 11606 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının eki Karar uyarınca, tüketiciler, nakliyeciler ve sanayicilerin üzerindeki fiyat baskısının azaltılması ve enflasyonla mücadele kapsamında motorin fiyatlarının aşağı çekilmesi amacıyla, motorin türü mallar üzerinden alınan ÖTV tutarlarında düzenlemeye gidilmiş olup, eşel-mobil sistemi bu mallar bakımından yürürlükten kaldırılmıştır. Buna göre, söz konusu Kararın yürürlük tarihi itibarıyla motorin üzerinden alınan ÖTV tutarı; Ağustos ayının kalan kısmı için 0 TL olarak, sonraki aylar için ise yılsonuna kadar her ay 3'er TL kademeli artırılmak suretiyle belirlenmiştir. Belirlenen ÖTV tutarı, 1 Ocak 2027 tarihinden itibaren ise Karar uyarınca 13,9006 TL olarak uygulanacak ve eşel-mobil uygulaması öncesi seviyeye çıkarılacaktır. Ayrıca, benzin ve LPG türü mallar bakımından ise mevcut eşel-mobil sistemi uygulaması devam etmektedir.

Diğer taraftan, vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi ve kayıt dışı ekonomiyle mücadele edilmesi amacıyla sahada ve elektronik ortamda yoğun denetim faaliyetleri yürütülmektedir. Bakanlığımızca gerek veri tabanlarından gerekse üçüncü kişi ve kuruluşlardan temin edilen

bilgiler, yapay zekâ temelli programlar ve büyük veri uygulamaları aracılığıyla analiz edilerek riskli alanlar ve/veya mükellefler tespit edilmektedir. Aynı zamanda gelen ihbarlar değerlendirilerek gerekli inceleme ve kontroller gerçekleştirilmektedir. Vergi kanunları kapsamında yapılan bu denetimler sonucunda, vergi kanunlarına aykırı hareket edenler hakkında ilgili mevzuatta öngörülen müeyyideler, herhangi bir ayırım gözetilmeksizin herkese eşit bir biçimde uygulanmakta; gerçekleştirilen denetim faaliyetlerinin sonuçları her yıl faaliyet raporları ile kamuoyuna ilan edilmektedir.

Öte yandan, 5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi ve Kâr Payı Destekli Fon Kullandırılmasına Dair Kanun çerçevesinde, T. Halk Bankası A.Ş. (Banka) tarafından esnaf ve sanatkârların finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanmasını teminen 2002 yılından itibaren yürürlüğe giren kararlar çerçevesinde Hazine faiz destekli krediler kullandırılmaktadır.

Söz konusu kredilere ilişkin uygulama esasları son olarak 2025-2027 yılları arasında kullanılacak kredileri kapsayacak olan 16/01/2025 tarihli ve 9436 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe giren Karar'da belirlenmiştir. Banka aracılığıyla esnaf ve sanatkârlara kullandırılan kredilere cari faiz oranları esas alınarak yüzde 50 indirim oranı uygulanmakta olup indirim nedeniyle oluşan fark Devlet bütçesinden karşılanmaktadır.

Bununla birlikte, 9436 sayılı Kararın 7 nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca; 2026 yılı Ocak ayı başından itibaren yapılacak kredi tahsis işlemlerinde "vadesi geçmiş borç durumu" sorgulanması hükme bağlanmıştır. Ancak, 26/08/2026 tarihli ve 11648 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 9436 sayılı Kararda revizyona gidilmiş olup, vergi ve SGK prim borcu bulunan esnaf ve sanatkârlar için iki farklı uygulama seçeneği sunulmaya başlanmıştır.

Birinci seçenek olarak; vergi veya SGK prim borcu bulunan esnaf ve sanatkârlara tahsis edilen kredi tutarının yüzde 25'lik ve bir yılda toplam 300 bin TL'yi geçmeyecek kısmı söz konusu borçların ödenmesi amacıyla Banka tarafından ilgili kurumlara aktarılmakta ve bu kısma yüzde 25 faiz indirimi uygulanmakta, kalan kredi tutarı ise yüzde 50 faiz indirimi uygulanarak esnaf ve sanatkârın kullanımına sunulmaktadır.

Uygulamaya alınan ikinci seçenek kapsamında ise, vergi veya SGK prim borcu bulunan esnaf ve sanatkârların, vergi ve SGK prim borçlarına ilişkin herhangi bir ödeme veya yapılandırma işlemi gerçekleştirilmeden de kredi kullanabilmelerine imkân sağlanmıştır. Böylece tahsis edilen kredi tutarından borç ödemesi yapılmamakta ancak Karar kapsamında yüzde 50 olarak uygulanan faiz indirimi yüzde 40, yüzde 100 olarak uygulanan faiz indirim

oranı yüzde 80 ve yüzde 60 olarak uygulanan faiz indirim oranı ise yüzde 48 olarak uygulanmaktadır.

İlaveten kaybolmaya yüz tutmuş meslek kollarındaki esnaf ve sanatkâr kredilerinin vergi ve SGK prim borcu sorgulamasına ilişkin istisnası 2027 sonuna kadar uzatılmıştır.

Bununla birlikte, Bakanlığımız tarafından yürütülen Hazine destekli kefalet sistemi (Sistem) ile KOBİ'lerimiz öncelikli olmak üzere finansmana erişim sorunu yaşayan işletmelere güncel ekonomik ihtiyaçlar doğrultusunda destek sağlanmaktadır. Sistem kapsamında Kredi Garanti Fonu A.Ş., İhracatı Geliştirme A.Ş. ve Katılım Finans Kefalet A.Ş. aracılığıyla kullandırılmak üzere halihazırda 23 adet destek paketi yürürlükte olup, söz konusu destek paketleri kapsamında 28/08/2026 tarihi itibarıyla 163,7 milyar TL kefalet karşılığı 190,8 milyar TL kredi kullandırılmıştır. İlgili mevzuat ve söz konusu paketlerde belirlenen şartların karşılanması halinde işletmeler anılan desteklerden faydalanabilmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımıza iletilen muhtelif talepler ve güncel ekonomik ihtiyaçlar sürekli olarak değerlendirilmekte olup, Sistem kapsamında yürürlüğe alınan destek paketleri özelinde gerekli güncellemeler yapılmakta ve gerekli olması halinde yeni destek paketleri hayata geçirilebilmektedir.

Öte yandan, soru önergesinde bahsi geçen diğer hususlar Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı uhdesinde bulunmaktadır.